

Malezya'nın 2026 Yılı için Açıklanan Bütçesi Kapsamında Öne Çıkan Hususlar

Malezya'nın 2026 yılı bütçesine ilişkin Başbakan Sn. Enver İbrahim tarafından 10 Ekim 2025 tarihinde yapılan konuşma kapsamında üretim, altyapı ve ihracat gibi ekonomiyi desteklemesi öngörülen politika ve projelere ilişkin öne çıkan hususlar aşağıda özetlenmektedir. 2026 yılı bütçesi, Sn. Enver İbrahim Başbakanlığındaki hükümet tarafından duyurulan 4. Bütçedir.

Başbakan tarafından yapılan bütçe konuşmasına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir;
<https://belanjawan.mof.gov.my/pdf/belanjawan2026/ucapan/bs26.pdf>

Malezya'nın 2026 yılında toplam tahsis edilen bütçe büyüklüğü 470 milyar RM 'dir. 2025 yılında açıklanan bütçe büyüklüğü 452,20 RM idi. Aşağıdaki tabloda, 2025 ve 2026 yılları için bütçe tahsislerinin detayları¹ verilmektedir.

The Fourth MADANI Budget	2025 (RM bil)	2026 (RM bil)
Operating Expenditure (OE)	332.1	338.2
Development Expenditure (DE)	80	81
GLIC Investments	25	30
Public-Private Investments	9	10
Investments by Federal Statutory Bodies and MOF Inc. Companies	6.1	10.8
Total	452.2	470.0

* Excludes contingency reserves of RM2.0b

Önemli Yatırım ve Projeler

1. Penang Kuzey-Güney Otoyolu (PLUS) Yol İyileştirme Projesi (Juru Gişesinden Sungai Dua Gişesine)

- 2026 Bütçesinde belirli bir tutar açıklanmamış olmakla birlikte, haberlerde yaklaşık 3 milyar RM² büyüklüğünde bir proje olduğuna yer verilmektedir.
- Toplam 8 aşamada gerçekleşmesi planlanan projenin ilk aşama çalışmaları, Naza Mühendislik'in ana yüklenici olarak atanmasıyla 21 Ekim 2025 tarihinde başlamıştır.
- Çalışmanın, döner kavşağın iyileştirilmesi ve yeni üst geçidin inşasını kapsaması ve 24 ayda tamamlanması beklenmektedir³.

2. Johor-Singapur Özel Ekonomik Bölgesi (JS-SEZ) kapsamında Cahaya Baru'nun Sungai Johor arasındaki Senai-Desaru Otoyolu Aşama 2A'nın İyileştirilmesi

- 2026 Bütçesinde projenin adı yer almakla birlikte, belirli bir bütçe tahsisi açıklanmamıştır.
- Proje, Johor-Singapur Özel Ekonomik Bölgesi'ni (JS-SEZ) desteklemek için Cahaya Baru'dan Sungai Johor'a kadar olan bölümün genişletilmesini ve J25'i Jalan Kota Tinggi-Kluang'a bağlayan yeni bağlantı yolunun inşa edilmesi içermektedir.

¹ <https://belanjawan.mof.gov.my/pdf/belanjawan2026/ucapan/touchpoint-budget-en.pdf>

² <https://www.buletinmutiara.com/physical-works-on-juru-sungai-dua-elevated-highway-to-begin-in-q4-2025/>

³ <https://www.bernama.com/tr/haberler.php?id=2480959>

3. Perak, Lumut Üçüncü Yeniden Gazlaştırma Terminali (RGT) Kompleksi

- 2026 Bütçesinde belirli bir miktar açıklanmamıştır.
- Ülkenin LNG arz güvenliği için oldukça önem verilen bir projedir.
- Proje Petronas tarafından koordine edilmekte ve yönetilmektedir.
- Yeni terminalin, her biri yılda 3,5-3,8 milyon ton (mtpa) LNG taşıyabilen mevcut RGT'lerin kapasitesini desteklemesi hedeflenmektedir.

4. Sabah ve Sarawak Eyaletleri Karayolu Projeleri (48 milyar RM)

- Dokuz Pan Borneo Sarawak paketi (**20,3 milyar RM**)
 - Proje, 2025 yılı sonunda tamamlanması planlanan kalan iki bölüm de dahil olmak üzere %99 oranında tamamlanmıştır. 4 km'lik Lambir bölümünün ise yeniden tasarlanarak Ekim 2027'ye kadar tamamlanması beklenmektedir.
 - Proje, Sarawak Bayındırlık Bakanlığı'na bağlı Bayındırlık İşleri Dairesi yetki alanı kapsamında olup, Samling Resources, Zecon Kimlun, Naim Gamuda, Endaya-TRC-PK, PPESW BPSB, HSL DMIA, Musyati Mudajaya, KKBWCT gibi çeşitli yerel yükleniciler tarafından yürütülmektedir.⁴
- Pan Borneo Sabah Faz 1A ve 1B (**15,9 milyar RM**)
 - 1A Aşaması yaklaşık %82 oranında, 1B Aşaması ise yalnızca %3 oranında tamamlanmıştır.
 - Proje, Sarawak Bayındırlık Bakanlığı'na bağlı Bayındırlık İşleri Dairesi yetki alanı kapsamında olup, Juta Hajat, Expowarisan, Tanah Permai, Pembinaan Kekal Mewah, Akif Jaya, Pembinaan Azam, Perwira Progresif, Sinkong Fleet, Kontraktor Fokus, Jewel Borneo gibi yerel alt yükleniciler tarafından yürütülmektedir.
- Sarawak-Sabah Bağlantı Yolu (SSLR) Aşama 1 ve 2 (**8,81 milyar RM**)
 - 1. aşamanın Kasım 2026'ya kadar tamamlanması beklenirken, inşaatı devam eden 2. aşamanın 2029 yılının ortalarında tamamlanması planlanmaktadır.
 - Her iki aşamanın da uygulanması Sarawak ve Sabah Bayındırlık İşleri Dairesi'nin sorumluluğundadır. Sarawak tarafı için 1. Aşama yüklenicisi Samling Resources, 2. Aşama yüklenicisi ise Maltimur Aktif Unggul'dur. Sabah tarafı yüklenicisi hakkında bilgi bulunmamaktadır.
- Trans Borneo Otoyol Projesi (LTB) (**2,99 milyar RM**)
 - İhale dokümanlarının en erken 2026 yılının ilk çeyreğinde açıklanması beklenmektedir.
- Kırmızı Hat Yol Yapısının İyileştirilmesi, Sibü, Sarawak (**RM231milyon**)
 - Julau Kavşağı'ndan Sibü Havalimanı Kavşağı'na kadar toplam 40,27 kilometre uzunluğundaki güzergahı kapsayan projenin 2026 yılında başlaması planlanmaktadır.)
 - Proje Bayındırlık Bakanlığı'nın yetki alanında olup, yüklenici hakkında henüz resmi bir bilgi açıklanmamıştır.

3. Denizaltı Kablo Bağlantısı (SALAM) projesi (2 milyar RM)

- Johor'dan Sabah ve Sarawak'a 3.190 kilometre uzunluğunda deniz altı kablolarının inşası ile ulusal internet bağlantı ve erişilebilirliğin güçlendirilmesi hedeflenmektedir.
- Uygulayıcı kuruluş Malezya İletişim ve Multimedya Komisyonu'dur (MCMC)

⁴ https://en.wikipedia.org/wiki/Pan-Borneo_Highway

- Girişim ayrıca, uzun yıllardır faaliyette olan mevcut Malezya Halk Kablo Sistemi'nin (Scream)⁵ kapasite sınırlamalarını da karşılamayı amaçlamaktadır.

4. Yükseltilmiş Otonom Hızlı Transit (E-ART) Sistemi, Iskandar Malezya, Johor

- 2026 Bütçesi kapsamında herhangi bir tutar açıklanmamıştır.
- Projenin kamu-özel sektör ortaklığı (PPP) ile 2026 yılı başında geliştirilmesi planlanmaktadır.
- Üç konsorsiyum tarafından (MMC Corp Bhd, DOM Industries (M) Sdn Bhd, WCT Holdings Bhd, Lion Pacific Sdn Bhd ve YTL Corp Bhd, SIPP Rail Sdn Bhd) Malezya Kamu-Özel Sektör Ortaklığı Birimi'ne (UKAS) teklif sunulmuştur.
- 32 istasyondan oluşan ve **yaklaşık 7 milyar RM'ye mal olan** ⁶projenin Skudai, Tebrau ve Iskandar Puteri olmak üzere üç stratejik koridor boyunca uzanması ve Bukit Chagar merkezinin kavşak olarak yapılması planlanmaktadır.

5. Malezya Havalimanları Holding Berhad'ın (MAHB) dünya standartlarında bir havalimanı operatörü ve bölgesel havacılık merkezi haline getirilmesine yönelik projeler;

- Sultan Azlan Shah Havaalanı (Perak) ve Sultan İsmail Petra Havaalanının (Kota Bharu, Kelantan) genişletilmesi. *(Sultan Azlan Şah Havalimanı'nın genişletilmesi tamamlanmış olup, şu anda Kelantan, Kota Bharu'daki Sultan İsmail Petra Havalimanı'nın genişletilmesi çalışmaları devam etmektedir. Projenin yüklenicisi WCT Berhad'dır. Ağustos 2025 itibarıyla proje %88,95 oranında tamamlanmıştır.)*
- Penang, Kota Kinabalu, Tawau ve Miri'deki havalimanı geliştirme projeleri için 2,3 milyar RM'lik bütçe ayrılmış olup projelerin 2028 yılına kadar tamamlanması beklenmektedir. *(Penang iyileştirme projesi üç aşamadan oluşmakta olup Mayıs 2025 itibarıyla 1. Aşamanın %38 tamamlandığı bildirilmiştir. 1. Aşama için yüklenici Gagasan Maya Sdn Bhd., 2. Aşama için yüklenici Acre Works firmalarıdır. Kota Kinabalu Havalimanı çalışmalarının 2025'in 3. çeyreğinde başlaması planlanmakta olup, yüklenici firmaya ilişkin bilgiye ulaşılamamıştır. Ağustos 2025'te yapılan ilana göre, Tawau Havalimanı için Azam Jaya firması Ulaştırma Bakanlığı ile üç yıllık bir sözleşme imzalamıştır. Miri Havalimanı için ise Sarawak Bayındırlık İşleri Dairesi bu projenin ana uygulayıcısından sorumlu olup, projeye ilişkin plan ve tasarım çalışmalarının 2025 yılı sonuna kadar tamamlanması beklenmektedir.)*
- Marudi (Miri) ve Redang'daki (Terengganu) STOLport'ların (Kısa Kalkış ve İniş Limanları) yükseltilmesinin 2027 yılına kadar tamamlanması beklenmektedir.
- KLIA'da Terminal 1 ve 2'yi birbirine bağlayan Terminaller Arası Transfer (ITT) sisteminin yapımı. *(Ulaştırma Bakanlığı'ndan yapılan açıklamaya göre, uygulamanın 2026 yılında başlaması beklenmektedir.)*
- Selangor Eyalet Hükümeti ile KLIA Aeropolis'teki Selangor Aero Park'ın (SAP) geliştirilmesi için iş birliği.

⁵ Scream, Malezya'da bir yerli denizaltı kablo sistemidir. Proje, Malezya hükümeti, Malezya İletişim ve Multimedya Komisyonu (MCMC) ve Telekom Malaysia (TM) aracılığıyla, Malezya Yarımadası, Sabah ve Sarawak arasındaki yüksek hızlı geniş bant bağlantısını geliştirmek için kamu-özel sektör ortaklığıyla yürütülmüştür. Proje 2015 yılında başlamış ve Haziran 2017'de tamamlanmıştır.

⁶ <https://theedgemalaysia.com/node/763499>

6. SD Guthrie ve Sime Darby Property tarafından Port Klang'daki üçüncü lojistik limanının genişletmeye yönelik Carey Adası'ndaki 2.000 dönümlük alanda devam eden geliştirme faaliyetleri.

- SD Guthrie ve Sime Darby arasında Haziran 2025'te imzalanan ortak girişimdir.⁷
- Adanın yerleşik palmiye yağı endüstrisi ile birlikte, Port Klang'ın Westport ve Northport'unu tamamlayarak bir endüstriyel ve lojistik merkezine dönüştürülmesi hedeflenmektedir.
- Projenin tamamlanmasının 20-30 yıl sürmesi beklenirken, Kenanga Research proje maliyetinin GDV'sinin 20 milyar RM ile 30 milyar RM arasında olabileceğini tahmin etmektedir.⁸
- Projenin başlangıç tarihi henüz duyurulmamıştır.

7. Johor-Singapur Özel Ekonomik Bölgesi (JS-SEZ) (3,4 milyar RM)

- JS-SEZ'de yollar, su temini, elektrik, geniş bant ve sel önleme sistemleri dahil olmak üzere altyapının geliştirmesine yönelik faaliyetlerin gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

(JS-SEZ, Johor (Malezya) ve Singapur arasında 7 Ocak 2025 tarihinde resmen imzalanmıştır. Yatırımı desteklemek için altyapının ve ulaşım bağlantılarının geliştirilmesine odaklanmaktadır. Başlıca projeler arasında Johor-Singapur Geçidi'ndeki tıkanıklığı hafifletmek için Hızlı Transit Sistemi (RTS) Bağlantısı yer almaktadır. Altyapı geliştirme çalışmaları hükümet ve özel sektör tarafından ortaklaşa finanse edilecektir. 991 milyon RM'lik bir projeye su temini iyileştirilmekte, geniş bant ve 5G için 300 milyon RM'lik dijital altyapı desteği sağlanmakta ve yollar, elektrik ve sel önleme konusunda ek iyileştirmeler devam etmektedir. Bu iyileştirmeler, bölgenin hedeflenen sektörleri destekleyecek ve hem yerel hem de uluslararası yatırım çekecek güçlü bir altyapıya sahip olmasını amaçlamaktadır. JS-SEZ'nin önemli bir bileşeni, inşaatı devam eden 4 km uzunluğundaki RTS Bağlantısıdır. 2026 yılı sonunda faaliyete geçmesi planlanan projenin Kasım 2025 itibarıyla yaklaşık %65'i tamamlanmıştır. Singapur tarafında, Penta Ocean Construction Co Ltd, Woodlands North istasyonu, tüneller ve CIQ binasının inşaatı için inşaat sözleşmesini, China Communications Construction Company Limited (Singapur Şubesi) ise viyadük ve tünel paketi için sözleşmeyi almıştır. Malezya tarafında ise, Ekovest Construction Sdn Bhd, Adil Permata Sdn Bhd ile iş birliği içinde mühendislik-tedarik-inşaat (EPC) yüklenicisi olarak atanmıştır.)

8. Manjung, Perak'ta Helal Endüstri Parkı İnşaatı⁹ (124 milyon RM)

- Proje, 2023 yılında devlet fonları kullanılarak başlatılmış olup, 1. aşama kapsamında toprak işleri, drenaj ve iç yolların yapımı yer almaktadır.¹⁰
- Mevcut bütçe tahsisi, özellikle projenin tamamlanmasına yönelik federal düzeydeki destekleri de kapsamaktadır.
- Daha önce 2025 yılına kadar tamamen faaliyete geçmesi beklenmekte iken şu an için belirli bir tamamlanma tarihi belirtilmemektedir.

⁷ [https://www.sdguthrie.com/sdg-simedarbyproperty-drive-value-creation-in-carey-island#:~:text=SD%20Guthrie%20Berhad%20\(SD%20Guthrie\)%20and%20Sime.geliştirmeler%20*%20Küresel%20oyuncuları%20çekmek%20ve%20yatırımlar](https://www.sdguthrie.com/sdg-simedarbyproperty-drive-value-creation-in-carey-island#:~:text=SD%20Guthrie%20Berhad%20(SD%20Guthrie)%20and%20Sime.geliştirmeler%20*%20Küresel%20oyuncuları%20çekmek%20ve%20yatırımlar)

⁸ <https://www.businesstoday.com.my/2025/06/23/details-on-sd-guthrie-carry-island-venture-remains-scant/>

⁹ <https://www.perakhip.my/>

¹⁰ <https://www.pressreader.com/malaysia/new-straits-times/20230822/281582360178150>

9. Hükümet Bağlantı Şirketler (GLC) tarafından yapılan önemli yatırımlar (16,5 milyar RM)

- UEM Lestra'nın (UEM Grubu'nun Yeşil Endüstri kolu) Johor, Melaka ve Selangor'da güneş enerjisi projelerinin geliştirilmesi ve elektrikli araç (EV) şarj tesislerinin genişletilmesi için PLUS ile iş birliği yapılması. *(Temmuz 2025'te, UEM Group Berhad'ın (UEM Group) her iki iştiraki olan PLUS Malaysia Berhad (PLUS) ve UEM Lestra Berhad (UEM Lestra), Melaka'daki Ayer Keroh'ta PLUS arazisinde planlanan bir güneş enerjisi çiftliğiyle başlayarak büyük ölçekli bir güneş enerjisi (LSS) projesini hakkında ortak araştırma çalışması yapmak için bir Mutabakat Zaptı (MoU) imzalamıştır. UEM'in tamamı Khazanah'a aitken, PLUS'ın paydaşları Khazanah (%51) ve EPF (%49) şeklindedir.)*
- Johor, 500 MW hibrit güneş ve pil projesi (2,5 milyar RM). *(Ocak 2025'te UEM ile Hong Kong merkezli ESR Group arasında imzalanan MoU'de duyurulduğu üzere, 2027 yılı sonuna kadar ticari faaliyete geçme hedefiyle İkili Elektrik Tedarik Sözleşmesi'nin imzalanması yönünde çalışmalar yürütülecektir.)*
- Melaka'da (200 dönüm) ve Selangor'da bir güneş enerjisi çiftliği projesi bulunmakta olup, henüz belirli projeye ilişkin bir miktar yayınlanmamıştır.
- GLC firmaları UEM and Plus olarak karşımıza çıkmaktadır.

10. Hükümet bağlantılı yatırım şirketler (GLIC) tarafından yapılan yatırımları (30 milyar RM)

- Yarı iletken ve yenilenebilir enerji endüstrilerinin geliştirilmesi, ulusal miras projeleri, vakıf ve girişim sermayesi programları gibi stratejik projeleri kapsayacaktır.
- Odaklanılan temel alanlar arasında büyük ölçekli güneş enerjisi projeleri için özel yatırım çekmek ve yerel ve çok uluslu yarı iletken firmaları arasında iş birliğini teşvik etmek yer almaktadır.
- GLIC'ler arasında, Khazanah, Çalışan İhtiyat Fonu (EPF), Kumpulan Wang Persaraan (Diperbadankan) (KWAP), Lembaga Tabung Haji (TH), Lembaga Tabung Angkatan Tentera (LTAT) ve Permodalan Nasional Berhad (PNB) yer almaktadır.

Hükümet Tarafından Sağlanacak Finansal Destekler**1. CoSIF Fonu (Stratejik Ortak Yatırım Fonu) (200 milyon RM)**

- Equity Crowdfunding (ECF) and Peer-to-Peer (P2P) platformları aracılığıyla KOBİ ve orta ölçekli şirketlere yönelik hibelerdir.
- CoSIF Fonu, Yatırım, Ticaret ve Sanayi Bakanlığı (MITI) ve Malezya Menkul Kıymetler Komisyonu (SC) tarafından Yeni Endüstriyel Ana Plan 2030 (NIMP 2030) kapsamında başlatılan hükümet destekli bir girişimdir.

2. NIMP Endüstriyel Kalkınma Fonu (NIDF) (180 milyon RM)

- İlaç, yarı iletken, yapay zeka, dijital teknolojiler gibi yüksek etkili sektörlerdeki endüstri geliştirme programlarını finanse edilmesi hedeflenmektedir.
- NIDF, MITI'nin yetki alanında olup, Malezya'nın NIMP 2030 kapsamında kurulan bir diğer hükümet girişimidir.

3. KOBİ'lerin desteklenmesi (60 milyon)

- Pazar Geliştirme Hibesi (MDG) (50 milyon RM)
- Malezya Küreselleşme Programı (10 milyon RM)
- Her iki destek de MATRADE tarafından sağlanmaktadır.

4. EXIM Bank tarafından yerel ihracatçıların dış pazarlara açılmalarını teşvik etmek amacıyla Skim Insentif Pemampanan Pengeksport (SIP2) Programı (500 milyon RM)

5. BNM KOBİ Fonu (3 milyar RM) kapsamında KOBİ finansman desteği

- Finansmana erişimi kısıtlı toplum kesimlerine ve dijitalleşme, otomasyon, inovasyon ve yeşil dönüşüm gibi yüksek etkili faaliyetlere odaklanılması
- Destek kapsamında yetkili otorite BNM (Bank Negara Malaysia)'dır.

6. Yerel KOBİ'lerin küresel pazarlara açılmalarını sağlamak amacıyla KOBİ Şirketi aracılığıyla finansman olanakları (20 milyon RM)

- Destek kapsamında yetkili otorite SME Corp'dur.
-

7. E-ticaret faaliyetlerinin desteklenmesi (7,5 milyon RM), şunları içerir:

- MATRADE tarafından yürütülen Sınır Ötesi E-Ticaret Geliştirme Programı (EBIZLINK) 2,5 milyon RM
- MARA tarafından yürütülen İşletme Dijitalleştirme Programı 5 milyon RM